

Centrum för verksamhetsstöd och utveckling
Maria Elgstrand

2018-09-30

Dnr: RS 2018:341

Till Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.jam@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2018:37 ”Att bryta ett våldsamt beteende-återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld”

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över remissen ”Att bryta ett våldsamt beteende – återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld”.

Sammanfattning/ Allmänna synpunkter

Region Östergötland tillstyrker förslagen överlag men de behöver problematiseras och konkretiseras mer för att belysa fler aspekter och behov.

Utredningen bör problematisera målgruppen våldsutövare då de inte kan ses som en homogen grupp utan har olika behov och bakomliggande problematik.

Utredningen bör problematisera hedersrelaterat våld och identifiera de risker som finns i en hederskontext då det inte enbart handlar om en utövare utan om hela hedersnätverket.

Utredningen bör synliggöra våld i samkönade relationer mer tydligt och hur utövandegruppen för detsamma kan belysas på ett mer konkret sätt.

Utredningen bör diskutera sambandet mellan att vara utsatt för våld i nära relation och att själv utöva våld i nära relation.

Region Östergötland förespråkar mer samlokaliserade insatser i frågan för alla utsatta och utövare överlag för att tillgodose individens olika behov. Insatsen ska vara en samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst och ska rent fysiskt vara på samma plats.

Kommentarer till förslagen

14.1 Tydliggörande av ansvar för socialtjänsten och hälso- och sjukvården samt utveckling av arbetet

- **14.1.1 Ansvar för insatser till personer som utsätter närstående för våld ska framgå av socialtjänstlagen**
  - Region Östergötland menar att Socialtjänsten har ett brett och stort ansvar för exempelvis skyddade boenden, öppenvård, LVM etc. Region Östergötland vill

lyfta huruvida socialtjänsten (som har redan har en erkänt hög belastning) kan sortera behoven och erbjuda rätt stöd och behandling.

- Region Östergötland menar att det behövs insatser för utövare genom Socialtjänsten men de insatserna bör vara på serviceinstans så att det är enkelt för utövaren att söka hjälp och stöd. Således ska ingen biståndsinsats och bedömning behövas för den som söker stöd.
- **14.1.2 Hälsa- och sjukvården bör i större utsträckning arbeta med våldsproblematik**
  - Region Östergötland anser att formuleringen ”bör” kan leda till oklarheter vad gäller hur den enskilde tolkar. Det ska inte bero på vem patienten möter huruvida hen ges stöd och hjälp med våldsproblematik. Region Östergötland förespråkar således ett skall-krav.
  - Region Östergötland menar att det krävs ett förtydligande av roller och en tydlig ansvarfördelning så att inte en rollkonflikt med andra aktörer sker.
  - Region Östergötland menar att det bör tydliggöras att våldsproblematik och utövande av våld är en del av hälso- och sjukvårdens ansvar men det finns risker att frågan enbart blir en hälso- och sjukvårdsfråga och att andra instanser inte arbetar aktivt med frågan. Det finns även en risk att våldsutövande genom detta ska ses som en sjukdomsdiagnos och att det enbart går att komma tillrätta med genom hälso- och sjukvårdens försorg.
  - Region Östergötland menar att det behöver finnas en tydlighet i hur och när samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst ska ske. Region Östergötland föreslår ett förtydligande uppdrag där gränsdragningarna suddas ut och patienter/ klienter är i fokus och inte riskerar att falla emellan olika instanser regler och krav. Det krävs då ett delat ansvar och en integrerad mottagning.
  - Region Östergötland påtalar även vikten av jämlik vård och att alla innevånare i regionen ska ha tillgång till lika vård. Detta är viktigt då det kan finnas en risk att arbetet med målgruppen enbart sker inom de större städerna/ sjukhusen.
- **14.2 Samordnade insatser**
  - Region Östergötland tillstyrker förslaget och ser möjligheter. Dock kan det vara problematiskt att samordna insatser mellan utsatta/ utövare och en bör ha den utsattes fokus främst.
  - Region Östergötland föreslår att en gedigen utbildning i SIP bör genomgå för bästa resultat.
- **14.3 Boende för våldsutövare**

Centrum för verksamhetsstöd och utveckling
Maria Elgstrand

2018-09-30

Dnr: RS 2018:341

- Region Östergötland tillstyrker förslaget men har svårt att se hur det skulle kunna vara användbart i praktiken. Vi ser en risk i att boenden skulle ha låg beläggning och kanske komma stå tomma då det inte finns någon laglig grund för att tvingas flytta till ett sådant boende utan det sker på frivillig basis. Det krävs således en självinsikt om våldsutövandet hos utövaren vilket inte alltid finns.
- Region Östergötland ser även risker för den utsatte att bo kvar i hemmet då det kan krävas att ett skalskydd finns och enkla kommunikationer till rättsväsendet.
- Region Östergötland vill även påvisa att i en hederskontext är det inte alltid bara en våldsutövare som är utövare utan ett helt kollektiv.
- **14.4 Centrum för samordning och kunskapsutveckling kring förändringsarbete med våldsutövare ska inrättas hos Socialstyrelsen**
  - Region Östergötland tillstyrker förslaget då det genererar jämlik vård om det finns ett samordnande organ för riket.
- **14.5 Sekretess och informationsutbyte**
  - Region Östergötland anser förslaget är bra men ser risker med det då sekretessfrågor ofta upplevs oklara och otydliga hos vårdpersonal.
  - Region Östergötland menar att det innebär höga krav på den enskilde vårdgivaren att bedöma vad som ska anses som sekretessbrytande. Det finns en risk att vårdgivaren inte vågar bryta sekretessen beroende på hur hen tolkar situationen och vilka konsekvenser/ påföljder det kan komma få.
  - Region Östergötland påtalar behov av en stödinstitans för att vårdpersonal ska kunna diskutera anonyma ärenden och få stöd i bedömning om sekretessen ska brytas.
- **14.6 En mer aktiv roll och utökad samverkan mellan Polismyndigheten och andra myndigheter**
  - Region Östergötland tillstyrker förslaget.
- **16.2 Förslaget till lag om ändring i hälso-och sjukvårdslagen (2017:30)**
  - Region Östergötland tillstyrker förslaget och i synnerhet:

”att hälso- och sjukvården även särskilt ska beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med, utövar våld eller andra övergrepp mot barnet eller mot en närstående till barnet. Bestämmelsen är ett komplement till anmälningskyldigheten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).”

Centrum för verksamhetsstöd och utveckling
Maria Elgstrand

2018-09-30

Dnr: RS 2018:341

- **16.4 Förslaget till lag om ändring i offentlighets och sekretesslagen (2009:400)**
  - Region Östergötland tillstyrker förslaget men ser svårigheter med att hälso- och sjukvårdspersonal ska vara benägna att bryta sekretessen. Vi kan se behov av konkret och handfast metodstöd i denna frågeställning för att den ska aktualiseras hos hälso- och sjukvårdspersonal.

Enligt delegation för Region Östergötland

Kada Karlsson
regionjurist